

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 24.03.2019
Kabul Tarihi / Date Accepted : 11.05.2020
Yayın Tarihi / Date Published : 02.06.2020

 <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2020..-543953>

ÇOCUK DERGİSİ İÇERİKLERİNİN DERSLERLE İLİŞKİLENDİRİLEBİLİRLİĞİ

Fatih TANRIKULU¹,

ÖZ

Bu araştırma; Türkiye’de yayınlanan çocuk dergilerinin ne tür içeriklere sahip olduğunu ve bu içeriklerin derslerle ilişkilendirilebilirliğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında Türkiye’de çıkan 34 farklı çocuk dergisi incelenmiştir. Dergilerin Ocak-Haziran 2018 ayları arasında çıkan herhangi bir sayısı temin edilerek, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Veriler kodlanarak tema ve alt temalar elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; dergi içeriklerinin büyük bir bölümünün farklı yazı türlerine ait metinlerden oluştuğu, dergilerde zekâ oyunları, etkinlikler, okuyucu köşesi, afiş ve poster gibi farklı türde bölümlerin yer aldığı, bu içeriklerin Türkçe, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi dersi ve seçmeli derslerle ilişkilendirilebileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocuk dergileri, çocuk dergisi, çocuk eğitimi, çocuk edebiyatı

ASSOCIATIVITY WITH COURSE CONTENT OF CHILD MAGAZINE

ABSTRACT

The aim of this study is the content of children's magazines published in Turkey and to determine the course of associativity with this content. Magazine out of 34 children in Turkey has been analyzed in the study. Any issue of the journals published between January and June 2018 was provided and analyzed by the content analysis method. The data were coded and themes and sub-themes were obtained. As a result of the research; a large part of the magazine content consists of texts belonging to different types of articles, and magazines contain different types of sections such as intelligence games, events, reader corner, poster, and poster; It was observed that these contents included subjects that could be associated with science and technology, social studies, Turkish, religious culture and moral knowledge, physical education and elective courses.

Keywords: Children's magazines, kids magazine, child education, children literature

¹ Kahramanmaraş Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, fatih3878@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6730-0353>

1.GİRİŞ

Çocuk yayınları arasında kitap, çocuk dergisi, ansiklopedi, çizgi film, tiyatro, sinema gibi birçok farklı tür bulunur. Bilgi edinimini eğlenceli bir şekilde sağlayan çocuk dergisi bu türler arasında önemli bir yere sahiptir (Sürmeli ve Kaptan, 2012: 578; Karayazı 2017: 3332). Çocuğun eğitimine katkı sağlayan (Yıldız, 2012: 386) dergiler, çocukların gelişim ve eğitim düzeylerine uygun farklı türlerde metinler ve görseller içerir (Ercan ve Akpınar, 2014: 110). Farklı disiplinlerde çocuklara bilinç aşılayan çocuk dergileri (Ciravoğlu, 1997: 183) öğretimi eğlenceli hale getiren materyallerdir (Balci, 2003: 340). İçeriğindeki eğitici yazılar (Şahin ve Beştaş, 2011) ve zengin içerikler sayesinde çocukların öğrenme ihtiyaçlarını karşılayarak, bilgi ve kültür edinimini sağlar (Oğuzkan, 2000: 338; Yurt, 2011: 71). Çocukların, günlük haber alma ve kalıcı bilgi edinmelerine (Gürel, Temizyürek ve Şahbaz, 2007: 249), kültürlerini arttırmalarına, okuma ihtiyaçlarını karşılamalarına, düşünme ve hayal güçlerini geliştirmelerine katkıda bulunur (Oğuzkan, 2000: 244; Kavcar, 1999: 230). Aynı zamanda eğitici ve öğretici yazılara yer veren dergiler (Küçük 2010: 224) eğitilmiş bir nesil yetiştirmeyi amaçlar (Alabaş, 2018: 1768). Eğitici yönü ağır basan (Balci, 2014: 68; Dinçer, 2008: 211; Balci, 2003: 340) ve farklı türde içeriklere sahip olan çocuk dergileri 1869'da çıkan Mümeyyiz'den bu yana okul çağındaki çocukların eğitimlerini destekleyici materyaller olmaya devam etmektedir.

Hedef kitlesi öğrenciler olan çocuk dergileri okulu destekleyen eğitici bir materyal niteliğindedir (Balci, 2003: 346). Okul çağındaki çocukların okuma, yazma ve öğrenmelerine katkı sağlamayı amaçlar (Gelişli, 2008: 568). Mektepli, Mektepliler Âlemi, Mekteplilere Arkadaş, Talebe Defteri gibi isimlerle çıkan ilk dönem çocuk dergileri okul müfredatını yakından takip etmiş ve okuyucu ile olan ilişkisini kurumsal hale getirmiştir. Dergiler okul sevgisi, okula devam (Alabaş, 2018: 1782), öğrenci, öğretmen, okul, ders kitapları, öğretim yöntemleri gibi konuları kendine amaç edinmiştir (Balci, 2014: 27).

Yalçın ve Aytaş (2003: 236) dergi içeriklerinin okulda işlenen ders ve konularla paralellik gösterecek ve onları tamamlayacak bir biçimde planlanması gerektiğini, derginin çıktığı ay ya da haftaya ait güncel olaylara, okulda işlenen konulara yardımcı olacak bilgi ve materyallere yer verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Dergiler bu işleviyle ders kitabı ile güncel olaylar ve yenilikler arasındaki var olan boşluğu doldurabilir (Oğuzkan, 2000: 337). Bu sayede dergiler okul ve meslek yaşamında öğrenilenlere ilâve olarak bunları tamamlayıcı bilgiler vermek, eğlendirmek işlevini yerine getirir (Şimşek, 2001:6). Bilimsel gelişmeler ve güncel olaylarla okulu desteklemiş olur (Gelişli, 2008: 572). Hedef kitlenin ihtiyaçlarına göre çıkan çocuk dergileri (Kaptan ve Sürmeli, 2011: 184) içerik özellikleriyle günümüzde de okulu ve dersleri destekleyen eğitici bir materyal olmaya devam etmektedir.

Çocuk dergileri, çocukların gelişim ve eğitim düzeylerine uygun olarak düzenlenen, farklı türlerde metinler ve çeşitli görseller içerir (Ercan ve Akpınar, 2014: 110). Dergilerde farklı türde konulara ait yazılar bulunur (Oğuzkan, 2000: 338). Eğitim alanına ait yazılar (Balci, 2014: 68) eğitimde yenileşmeler, çocuk eğitimi (Gelişli, 2013: 85) ahlaki değerler, okuma kültürünü geliştirecek yazılar, genel kültür konularında yazılara yer verilir (Alabaş, 2018: 1773). Bilgilendirici metinler, ansiklopedik bilgiler (Şahin ve Beştaş 2011: 501), değerleri işleyen konular, ahlaki metinler (Bayram, 2005: 9), coğrafya, tarih, bilim ve teknoloji (Dedeoğlu ve Şahin vd. 2011: 29), eşya ve hayvan tanıtım yazılarına yer verilir (Şahin ve Beştaş, 2011: 501). Hikâye, şiir gibi edebi türden yazılar bulunur (Alpay, 1999: 92; Balci, 2003; Şahin ve Beştaş, 2011: 50; Karayazı, 2017: 3335). Çocuk oyunları, bilmeceler, soru ve deney örnekleri (Balci, 2003), akıl oyunları (Sarıcı-Bulut ve Sarıkaya, 2018), bulmaca, fıkra, karikatür, resimli roman ve masal, çizgi roman, okuyucu mektupları ve resimleri (Şahin ve Beştaş, 2011: 501) tekerleme, atasözleri, deyimler (Karayazı, 2017: 3335) gibi eğlendirme ve eğitmeye yönelik bölümler işlenir. Çocuk dergilerinde okuyucunun ilgisini çeken karikatür ve çizgi roman bölümleri bulunur (Kavcar, 1999: 229; Oğuzkan, 2000: 243; Kücet, 2008: 646; Sürmeli ve Kaptan, 2011: 580).

Dergiler farklı türden içerikle çocukların hoşuna giden bir yayın türüdür (Kücet, 2008: 646). Dergiler zengin içeriğiyle ilk çıktığı günden itibaren çocukların ilgisini çekmeyi başarabilmiştir. Çocuk dergileri 1869 Mümeyyiz'den bu yana içerik bakımından zenginleşerek çıkmaya devam etmiştir. II. Meşrutiyet dönemindeki çocuk gazete ve dergileri çocukların gerçek ilgi ve meraklarını karşılayan nitelikli yazılara yer vermiştir (Kavcar, 1999: 229). Gelişli (2008: 570) 1929- 1960 yılları arasında yayınlanan dergilerin analizinde çok farklı içeriklere ulaşılmıştır. Zaman içerisinde dergi içerikleri ihtiyaç ve eğilimlere göre değişime uğrasa da günümüze kadar benzer içeriklerle çıkmaya devam etmiştir. Günümüz çocuk dergilerinde hangi içerikler varsa ilk çıkan dergilerde de benzer içeriklerden söz etmek mümkündür. Çocuk dergileri sahip oldukları içerikle eğitim hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırmış (Balci, 2014: 68) Türk eğitim tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur (Şimşek, 2002: 3). Okul çağındaki çocuklar için destekleyici materyal niteliğinde olmayı sürdürmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Dünyada ilk çocuk dergisi Leipziger Wochenblattfür Kinder'den beri dergiler eğitim konusuna önem vermiştir (Demirel, 2011: 349). Dergiler, eğitim çağındaki çocukların eğitimleri ve eğlenmelerine odaklanmış (Şimşek, 2001:7) sosyal, kültürel ve duygusal yönden gelişimlerini sağlamayı hedeflemiştir (Gelişli, 2008: 568). Dergilerin

eğitimde etkili olmasını sağlayan unsur ise farklı türden içeriklerin çocuklara hitap etmesi ve bunu ilgi çekici bir şekilde sunmasıdır. Bu içerikler hem eğlendirme hem de öğrenme işlevini yerine getirmektedir (Yalçın ve Aytaş, 2003: 236). Farklı türdeki yazılarla çocukların farklı alanlarda bilgi sahibi olması ve kültürlenmesine yardımcı olmakta ve çocukların gelişimlerini desteklemektedir (Kaptan ve Sürmeli, 2011: 184). Bu farklı içerikler okul çağındaki çocukların derslerine yönelik birçok konuyla ilişkilendirilebilir ve derslerde yardımcı materyal olarak kullanılabilir. Bu araştırma çocuk dergilerinin ne tür içeriklere sahip olduğunu ve bu içeriklerin hangi derslerle ilişkilendirilebileceği ve materyal olarak kullanılabilirliğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu amaca yönelik şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Çocuk dergilerinde ne tür içerikler bulunmaktadır?
- 2- Çocuk dergisi içerikleri hangi derslerle ilişkilendirilebilir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Çocuk dergileri zengin içeriğe sahip materyallerdir. İçeriğinde farklı türde yazılar ve bölümler vardır. Bu yazı ve bölümler öğrenim çağındaki çocukların dersleriyle ilişkilendirilebilir. Dergilerin içerikleri derste veya ders dışında kaynak materyal olarak kullanılabilir. Araştırma, çocuk dergisi içeriklerinin derslerle ilişkilendirilmesi ve sonraki çalışmalara ışık tutması bakımından önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırmada yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Doküman analizinde; günlükler, özel mektuplar, itiraflar gibi kişisel belge ve dokümanların yanı sıra yazılı basın periyodik yazılı kaynaklar, magazin, dergi ve kitaplar kullanılır (Bailey 1982' den aktaran; Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Araştırmada günümüz çocuk dergilerine yönelik doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Çocuk dergilerinden elde edilen verileri daha yakından incelemek ve bu verileri açıklayan kavram ve temalara ulaşmak için içerik analizi yaklaşımına başvurulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 89).

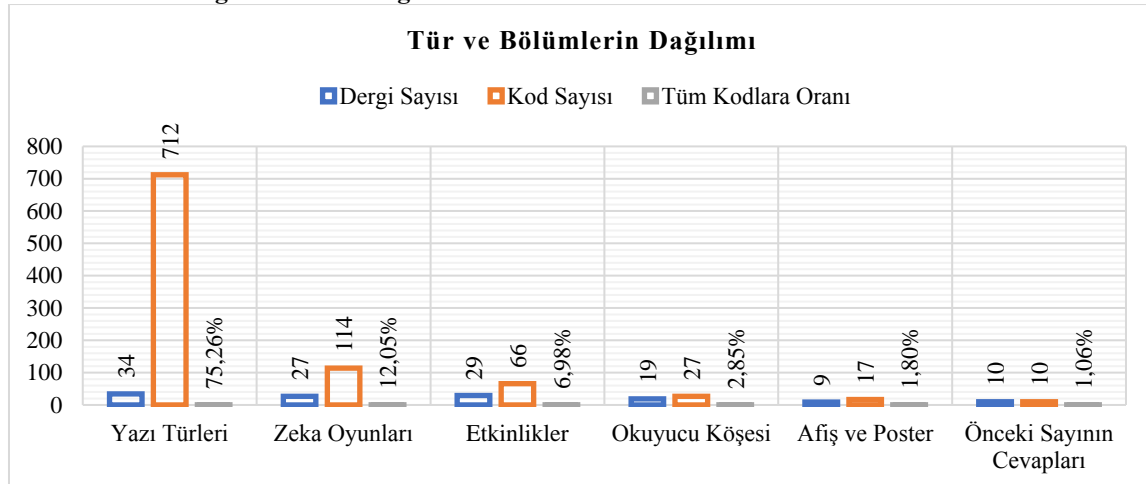
Türkiye'de çıkan çocuk dergilerine ulaşmak için internet sayfaları, alışveriş siteleri, market, gazete bayi ve derginin ait olduğu kurumlar araştırılarak dergilere ulaşılmıştır. Tarama sonucunda 34 farklı çocuk dergisine ulaşılmıştır. Çalışmada, erken çocuk dergileri kapsam dışı tutulmuştur. Dergilerin Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran 2018 sayılarından herhangi biri analiz edilmiştir.

Dergiler taranarak PDF formatına dönüştürülmüştür. PDF formatındaki dergiler Nvivo 12 içerik analiz programına yüklenerek analiz edilmiştir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 227). Dergi sayfa ve bölümleri kodlama yapılmıştır. Benzer kodlar temalar ve alt temalar altında toplanmıştır. Temalar oluşturulmasında 2018 Türkçe öğretim programındaki yazı türlerine ait sınıflama esas alınmıştır. Kodlamanın güvenilirliğini hesaplamak için bir akademisyene kodlama yaptırılmış ve kappa katsayısının 0.68 olduğu görülmüştür.

3. BULGULAR

Bu bölümde çalışmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Kodlamadan elde edilen temalar başlıklar altında toplanmıştır. Öncelikle kod tablosu verilmiştir. Temaya ait kod tablosunda temalar ve alt temalar belirtilmiştir.

3.1. Temaların Dağılımına Ait Bulgular

Şekil 1. Tür ve Bölümlerin Dağılımını Gösteren Grafik

Yazı türleri temasında 34 dergiden 712 yazı tespit edilmiştir. Yazı türlerinin diğer tür ve bölümlere oranının %75,26 olduğu görülmektedir. Çocuk dergilerine ait içeriklerin büyük oranının yazı türlerine ait olduğu görülmüştür. Zekâ oyunları temasında 27 dergiden 114 bölüm olduğu tespit edilmiştir. Zekâ oyunlarının diğer tür ve bölümlere oranının %12,05 olduğu görülmüştür. Etkinliklerin 29 dergide 66 kez işlendiği diğer tür ve bölümlere oranının %6,98 olduğu görülmüştür. Okuyucu köşesinin diğer tür ve bölümlere oranının %2,85, Afiş-poster bölümünün %1,80, önceki sayının cevapları bölümünün %1,06 olduğu görülmüştür.

3.2. Yazı Türleri Temasına Ait Bulgular

Tablo 1.

Yazı Türleri Temasına Ait Kod Tablosu

Tema, Alt Tema ve Kodlar	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
YAZI TÜRLERİ	34	712
Bilgilendirici Yazı Türleri	34	508
Tanıtım ve Bilgilendirme Yazıları	32	240
Kısa Bilgi Veren Duvar Yazıları	17	30
Hayvanlar	16	27
Ülke ve Şehirler	12	15
Uzay	10	13
Bitki ve Meyve	7	10
Çocuk Oyunları	9	10
Gezegen ve Yıldızlar	6	9
Eski İcat ve Buluşlar	8	9
Yemek Tarifi	8	8
Tarihte Bu Ay	5	7
Yeni Teknolojiler	4	7
Müze	6	7
Çevre Bilinci	5	7
Kendi Ülkemizden Şehirler	6	6
Yeni İcat ve Buluşlar	4	6
Astronomi	6	6
Kullanılan Teknolojiler	2	5
Spor	5	5
Ürünler Nasıl Yapılır	4	5
Meslekler	4	4
Doğal Güzelliğe Sahip Yerler	4	4
Hak ve Özgürlükler	3	4
Günlük Hayatla İlgili Pratik Bilgiler	4	4
Tarihi Mekanlar	3	3
Nesli Tükenmiş ya da Tehlikede olan Hayvanlar	2	3
Kitap Tanıtımı	3	3
Bilgisayar Programı ve Programlama	1	3
Kodlama	2	3
Mevsimler	1	2
Arkeoloji	2	2
Sağlık	2	2
Müzik Aletleri	2	2
Müzik	2	2
Eğlence Yerleri	1	2
Eğitim	1	1
Yakın Çevrenin Tanıtımı	1	1
Festival ve Kutlamalar	1	1
Yiyecek ve İçecekler	1	1
Çizgi Film	1	1
Reklamlar	31	151
Başka Yayınevine Ait Yayınlar	17	29
Kültürel Etkinlikler	11	24
Dergi Yayınevine Ait Diğer Yayınlar	13	20
Derginin Kendi Kurumu ya da Şirketine Ait	10	14
Okul Reklamı	7	14
Derginin Kendi Reklamı	12	13

Tablo 2.*Yazı Türleri Temasına Ait Kod Tablosu*

Tema, Alt Tema ve Kodlar		
Çocuk Ürünleri Reklamı	7	10
Yiyecek	2	4
Çocukla İlgisi Olmayan Ürün	3	4
Dergiye Ait Karakterin Reklamı	3	3
Oyuncak	3	3
Gezi ve Eğlence Mekânı	3	3
Film	3	3
Bilgisayar Oyunu	3	3
Dergi Yayınevine Ait Çizgi Film	1	2
İnternet Sayfası	1	1
Banka	1	1
Biyografi Yazıları	22	41
Tarihi Şahsiyet	9	14
Bilim Adamı	4	5
Yazar	5	5
Peygamber	3	4
Alim ve Bilgin	2	3
Mucit	2	2
Müzişyen	2	2
Fotografçı	2	2
Sporcu	2	2
Kahraman Şahsiyetler	1	1
Gaziler	1	1
Kişileştirme Yapılmış Bilgi Yazıları	11	16
Hayvanları Kişileştirme	7	9
Bitki Kişileştirme	3	4
Eşyaları Kişileştirme	2	3
Duvar Yazıları	8	13
Fen Yazıları	6	13
Fizik	4	7
Biyoloji	4	5
Kimya	1	1
Bilgilendirici Yazı Türü Temasında Diğer Türler	26	47
Duvar Yazıları	8	13
Haber Metni	10	11
Anı	8	9
Deyim ve Atasözü	6	7
Röportaj	3	3
Deneme	1	1
Mektup	1	1
Günlük	1	1
Hikaye Edici Yazı Türleri	31	111
Çizgi Roman	23	55
Hikaye	18	29
Mizahi Fıkra	6	7
Masal	5	5
Resimli Mizah	5	5
Bilim Kurgu	2	3
Hikayeleştirilmiş Hayvan Yazıları	2	3
Fabl	2	2
Karikatür	2	2
Değerler Eğitimiyle İlgili Yazılar	23	67
Milli Bayramlar	6	8
Yardımlaşma	5	6
Dini Gün ve Geceler	4	5
İsraf ve Tasarruf	2	5

Tablo 3.*Yazı Türleri Temasına Ait Kod Tablosu*

Tema, Alt Tema ve Kodlar		
Peygamberler	2	4
İyilik	3	4
Belirli Gün ve Haftalar	3	3
Çocuk Sevgisi	2	3
Vatan Sevgisi	1	3
Bayrak	1	2
Atatürk	2	2
Çevre Bilinci	2	2
Tarihi İlişkiler	2	2
Şükür	2	2
Komşuluk	1	1
Arkadaşlık	1	1
Anne Sevgisi	1	1
Mutluluk	1	1
Engelliler	1	1
Hediye	1	1
Kahramanlık	1	1
Okul Kuralları	1	1
Adalet	1	1
Sadakat	1	1
Dostluk	1	1
Aile	1	1
Okuma Sevgisi	1	1
Tebessüm	1	1
Hasta Ziyareti	1	1
Saygı	1	1
Şiir	14	26
Vatan Sevgisi	3	3
Değerler	3	3
Baba Sevgisi	2	3
Tekerleme	3	3
Çocukluğa Özlem	2	2
Mevsimler	2	2
Bilmece	2	2
Didaktik	1	1
Anne sevgisi	1	1
Övgü	1	1
Marş	1	1
Özgürlük	1	1
Sabır	1	1
Şehitlik	1	1
Manzum Hikaye	1	1

Yazı türleri temasında elde edilen kod sayısı yazı türlerinin dergilerin en önemli kısmını oluşturduğunu göstermiştir. Yazı türlerinin 34 çocuk dergisinde 712 kez işlendiği tespit edilmiştir. Bu kod sayısı dergilerdeki yazıların sayısını belirtmektedir. Yazı türleri teması 5 alt temaya ayrılmıştır. Bu alt temaya ve alt-alt temaya ait yazı türleri Türkçe Öğretim Programındaki yazı türleri sınıflaması esas alınarak oluşturulmuştur. Bu sınıflamanın dışında değerler eğitimiyle ilgili yazı türleri alt teması eklenmiştir. Birinci alt tema bilgilendirici yazı türleri 508 koda sahiptir. Bu alt temanın altında tanıtım ve bilgilendirme yazıları teması 240 kodla önemli bir yere sahiptir. Kısa bilgiler veren, hayvanları, ülke ve şehirleri, uzayı, bitki ve meyveleri, icatları konu alan yazı türleri bu alt tema altında toplanmıştır. Reklamlar 151 kodla bu bölümde önemli bir alt temadır. 34 derginin 31'i reklama yer vermiştir. Biyografi yazıları, kişileştirme yapılmış yazılar ve fen yazıları alt tema olarak çıkmıştır. Haber metni, anı, deyim ve atasözü, röportaj yazıları bu temada bilgilendirici yazı türünde alt tema oluşturmayan yazı türleri olarak kodlanmıştır.

Hikâye edici türler 111 kodla diğer bir alt temadır. Bu temada en fazla koda sahip olan yazı türü çizgi roman için 23 farklı dergiden 55 kod elde edilmiştir. Hikâye ise 29 kodla ikinci sıradaki koddur. Fıkra ve resimli fıkra da bu tema altında kodlanmıştır.

Değerler eğitimiyle ilgili bir alt tema elde edilmiştir. 23 farklı dergiden 67 değer yazısının olduğu görülmüştür. Değer yazıları, diğer yazı türleri altında sınıflamaya tabi tutulabilirdi. Dergilerde değer ağırlıklı yazıların olması böyle bir temaya gerek duyulmuştur. Milli bayramlar ve değerler, yardımlaşma dini gün ve geceler öne çıkan kodlar arasındadır. Bu alt tema altında çok çeşitli kod elde edilmiştir.

Şiir 14 farklı dergide 26 kez verilmiştir. Dergilerin oranına göre sayısının ve kodunun az olduğu görülmektedir.

3.3. Zekâ Oyunları Temasına Ait Bulgular

Tablo 2.

Zekâ Oyunları Temasına Ait Kod Tablosu

Tema, Alt Tema ve Kodlar	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
ZEKA OYUNLARI	27	114
Labirent	17	17
Şekil-Sembol Bulma ve Eşleştirme	11	16
Bulmaca	13	16
Resimler Arasındaki Farkı Bulma	13	14
Resimdeki Ayrıntıyı Bulma	12	14
Kelime Bulma	10	13
Sayı Yerleştirme - Sudoku	9	10
Harflerden Kelime Bulma	5	5
Matematik İşlemleri	2	2
Metne Dayalı Mantık Soruları	2	2
Akıl Yürütme	2	2
Hangi Sayı Gelmelidir	1	1
Eşleştirme	1	1
Kodlama	1	1

Zekâ oyunları elde edilen ikinci temadır. 27 farklı dergiden 114 zekâ oyunu kodlanmıştır. Labirent, bulmaca, resimde fark bulma, şekil sembol eşleştirme, sudoku kelime bulma en çok işlenen zekâ oyunları olduğu görülmüştür. Bu konu başlığına ait yazıların hemen her dergi olduğu görülmüştür.

3.4. Etkinlikler Temasına Ait Bulgular

Tablo 3.

Etkinlikler Temasına Ait Kod Tablosu

Tema, Alt Tema ve Kodlar	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
ETKİNLİKLER	29	66
Malzemelerden Kolay Ürün Yapma	11	14
Boyama ve Çizim	11	13
Origami	8	8
Test	7	7
Deney Yapma	6	6
Sözcük ve Terimlerin Anlamını Bulma	4	6
Genel Kültür Soruları	5	6
Alet Yapma	1	1
Doğada Neler Yapılabilir	1	1
Kes yapıştır	1	1
Soru Kartı	1	1
Eğlence Programı Düzenleme	1	1

Elde edilen diğer tema etkinlikler temasıdır. Bu tema dergilerde okuyucunun uygulayabileceği etkinliklerden oluşmaktadır. 33 dergiden toplam 66 kod elde edilmiştir. Boyama ve çizim en fazla işlenen etkinliktir. Malzemelerden ürün yapma fazla yer verilen diğer etkinliktir. Origami, test, soru sorma sözcük ve deyimlerle ilgili etkinlikler en fazla verilen etkinlikler arasında bulunmaktadır.

3.5. Okuyucu Köşesi ve Önceki Sayının Cevapları Bölümlerine Ait Bulgular

Tablo 4.

Okuyucu Köşesi ve Önceki Sayının Cevaplarına Ait Kod Tablosu

Tema, Alt Tema ve Kodlar	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
Okuyucu Köşesi	19	27
Önceki Sayının Cevapları	10	10

Okuyucu köşesi elde edilen bir diğer koddur. Bu kod 19 farklı dergide 27 kez tekrarlamıştır. Bu bölümde okuyuculardan gelen yazı, resim ve mesajlar verilmiştir. Önceki sayıların cevabı 10 dergide verilmiştir. Bu bölümde dergilerin önceki sayısının genellikle zekâ bölümüne ait olan cevapları yer almaktadır. Alt tema tespit edilmediği için bu iki bölüm birlikte verilmiştir.

3.6. Afiş ve Poster Temasına Ait Bulgular

Tablo 5.

Okuyucu Köşesi ve Önceki Sayının Cevaplarına Ait Kod Tablosu

Tema, Alt Tema ve Kodlar	Kaynak Sayısı	Kod Sayısı
AFİŞ VE POSTER	9	17
Derginin Kendi Karakteri	2	7
Sporcu	2	3
Vatan Sevgisi	2	2
Tarihi Şahsiyetler	2	2
Hayvan Afişi	1	1
Çizgi Film	1	1
Kutlama	1	1

Afiş ve poster çocuk dergilerinde yer alan diğer bir bölümdür. Bazı çocuk dergileri buna önem verirken bazı çocuk dergilerinin hiç yer vermediği görülmüştür. Afişlerde genellikle derginin kendi karakteri verilmiştir. İkinci olarak sporcu afişleri verilmiştir. Bu afişler de 2 dergi ile sınırlıdır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Çocuk dergilerin yer alan içeriklerin türlerine ve bu içeriklerin derslerle ilişkilendirilebilirliğine odaklanan bu çalışmada; derslerde kullanılabilecek farklı yazı türlerine ve bölümlere yer verildiği görülmüştür. Yazı türleri ve bölümlerin Türkçe, fen ve teknoloji, sosyal bilimler, beden eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi ve seçmeli derslerle ilişkilendirilebileceği, dergi içeriklerindeki yazı türleri ve bölümlerin bu derslerde materyal olarak kullanılabilecek türde olduğu görülmüştür.

Bulgularda en fazla işlenen yazı türünün bilgilendirici yazılara ait olduğu görülmüştür. Bilgilendirici yazı türünün çocuk dergilerinde önemli bir yere sahip olduğu literatürde (Oğuzkan, 2000: 338; Yalçın ve Aytaş, 2003: 236; Temizyurek, 2007: 249; Yurt, 2011: 71) ve önceki çalışmalarda belirtilmiştir (Gelişli, 2008: 570; Alabaş, 2018: 1781). Bu yönüyle çocuk dergilerinin bilgi edinimi açısından önemli materyal olduğu söylenebilir. Çok farklı türlere sahip olan bilgilendirici yazılar arasında tanıtım yazılarının önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür (Şahin ve Beştaş, 2011: 501). Tanıtıcı yazılar arasında en fazla işlenen konunun hayvanlar olduğu görülmüştür. Hayvanlar ilgi çekici yönleriyle ele alınmış ve zengin görsellerle birlikte verilmiştir. İlk çıkan çocuk dergilerinden bu yana hayvanları tanıtan yazılar işlenmiştir (Oğuzkan, 2000: 343; Gelişli, 2008: 570). Bu yönüyle bulgular literatürle uyumaktadır. Ülke ve şehir yazıları yine çok işlenen tanıtım yazıları arasındadır. Yazıya konu olan ülke ve şehirler hem başka ülkelerden hem de kendi ülkemizden yerlerdir. Bu yazı türlerinin, çocukların gezme, tanıma ve keşfetme isteklerine hitap ettiği söylenebilir. Ülke ve şehirlerle ilgili yazılar hem sosyal bilgiler hem de Türkçe dersi ile ilişkilendirilebilir. Uzay konusunun tanıtıcı yazılarda çok işlenen konulardan olduğu görülmüştür. Gezegen ve yıldızlar, astronomi gibi konulara sıkça yer verilmiştir. Bu yazılara yer verilmesi, çocukların uzayı tanıma merakı ve dergilerin bilim ve teknik ağırlıklı çıkmasıyla açıklanabilir. Tanıtım yazılarında işlenen bir başka bir konu buluş ve teknolojilerdir (Oğuzkan, 2000: 343). Teknoloji ve icatların çocuklara hem bilgi vermek hem de çocukları icatlara yönlendirme amacı ile işlendiği söylenebilir. Bitki ve meyvelerin sık işlenen konular arasında olduğu görülmüştür. Uzay, teknoloji, icat, bitki ve meyvelerle ilgili yazıların ağırlıklı olarak fen bilgisi dersleriyle ilişkilendirilebileceği ve bu derslerde kullanılabilecek içeriklerin olduğu görülmüştür.

Tanıtım yazıları arasında çocuk oyunlarına da yer verildiği görülmüştür. Oyunların, çocukların gelişimlerine eğlenceli ve eğitici bir çözüm olarak sunulduğu söylenebilir (Sarıkaya, 2018). Oyunlarla ilişkilendirilebilecek bir diğer tanıtım yazısı spor yazılarıdır (Gelişli, 2008: 570). Bu yazılar bol resimlerle desteklenerek daha ilgi çekici hale getirilmeye çalışılmıştır. Oyunlar ve spor yazıları ilköğretim 1. Kademe ve beden eğitimi dersi ile

ilişkilendirilebilir. Tarihte bu ay ve müze tanımları bölümleri çocuğun geçmişi bilme isteğine yönelik yazılar olarak dergilerde işlenmiştir. Bu türdeki metin ve bölümler sosyal bilimler dersiyle ilişkilendirilebilir.

Tanıtım yazılarının kısa 100- 200 kelimelik sade ve ardışık resimle desteklenerek verildiği görülmüştür. Tanıtım yazılarında işlenen konuların öğrencilerde merak uyandıracak nitelikte konular olduğu görülmüştür. Hayvanlar, bitkiler, uzay, teknolojiler bilinmeyen yönleriyle ele alınarak uzak çevreden konular işlenmiş ve merak uyandırılmaya çalışılmıştır.

Bulgularda, bilgi yazılarının özellikle tanıtım yazılarının, kişileştirme ve konuşurma tekniği kullanılarak verildiği görülmüştür. Kişileştirilmiş bilgi yazılarının dergilerde artarak kullanılan bir teknik olduğu görülmektedir. Hayvan, bitki ve eşyaların kişileştirilerek verildiği görülmüştür. Çocuk kitaplarında ve çizgi filmlerde kullanılan bu tekniğin çocuk dergilerinde de kullanıldığı görülmektedir (Can Kardeş, 2018). Müzik aleti çalan hayvanlar verilerek enstrüman tanıtımı yapılmıştır (Araştırmacı Çocuk, 2018). Fizik ile ilgili bir yazı hayvanları kişileştirerek verilmiştir (Bilim Çocuk, 2018). Çocukların hayal dünyasını harekete geçirebilecek bu teknik çocukların daha fazla ilgisini çekebilir.

Bulgularda, işlenen bir diğer yazı türü biyografidir. Özenme çağında olan çocuklar için doğru seçilmiş bir yazı türü olduğu söylenebilir. Biyografi yazılarında tarihi şahsiyetlere sıkça yer verilmiştir. Bu yönüyle biyografilerin hem sosyal bilgiler hem de Türkçe dersinde kullanılabileceği söylenebilir. Bilim adamlarının biyografileri ise fen ve teknoloji derslerinde kullanılabilir.

Bulgularda, deneme, mektup ve günlük türünün az işlendiği görülmüştür. Bu yazılara çok yer verilmemesi çocukların zihinsel gelişimleriyle açıklanabilir. Daha çok soyut konulara yer veren bu yazı türlerine az rastlanması, çocuğun gelişimsel özelliklerinin dikkate alındığını gösterir niteliktedir.

Haber metinlerinin dergilerde işlenen bir diğer yazı türü olduğu görülmüştür (Oğuzkan, 2000: 343-345). Haber metinleri çocuğun haber alma ihtiyacını karşılayabilir (Temizyurek, 2007: 249). Haber metinlerinde güncel olaylardan çok, yenilik teknoloji ve buluşlara yer verilmiştir. Bunun yanında dergi ya da kurumun etkinliğine yer verilmiştir.

Bulgular, atasözü ve deyimlere yer verildiğini göstermiştir. Şahin ve Beştaş (2011) çalışmasında bazı dergilerde atasözü ve deyim yer verilmediğini tespit etmiştir. Günümüz çocuk dergilerinde deyim ve atasözlerine daha fazla yer verildiği görülmektedir. Deyim ve atasözleri genellikle kısa açıklamalar şeklinde verilmiştir. Bunun yanında hikâye şeklinde resimlerle, çizgi roman şeklinde de verildiği görülmektedir (Can Kardeş, 2018). Deyim ve atasözleri Türkçe dersi etkinliklerinde kullanılabilir.

Reklamlar, programda bilgilendirici yazı türleri arasında yer almıştır. Reklamlar, haber verme ve bilgi verme özelliğinden dolayı bilgi verici metinler arasında işlenmiştir. Çocuk dergilerindeki reklamların büyük çoğunluğunun eğitim ve etkinliklerle ilgili olduğu, tüketim reklamlarına çok az yer verildiği görülmüştür. Bu yönüyle de eğitim ve kültür konularına önem verdiği söylenebilir. Yine reklamlarda derginin ait olduğu yayınevine ya da medya şirketine ait ürünlerinin olduğu görülmüştür. Bunun doğal bir şey olduğu ifade edilebilir. Kurumsal dergilerde kurum ya da belediye tarafından yapılan etkinliklere yer verilmiştir (Gazi, 2018; Büyük Çekmeköy, 2018: 25). Bazıları ise kendi şirketinin ya da TV'nin yaptığı etkinliğe ait reklama yer vermiştir (Minika GO, 2018: 16). İlgi çekici bir hayvan (Bilim Çocuk, 244), bir şarkıcı ya da oyuncak afişine yer verildiği görülmektedir. (Gönen, Kumru vd., 2011) çalışmasında dergiye adını veren karakterlerin maceraları, posterleri, çizgi, animasyon karakterlerle bezeli ürünlerin reklamlarının yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Reklamlar, ders kitaplarının etkinlik bölümlerinde örnek ve bilgilendirme amaçlı kullanılabilir.

Bilgilendirici yazı türleri bölümde yer alan yazı türlerinin dersler için önemli bir kaynak olduğu söylenebilir. Farklı konularda verilen bilgilerin daha çok fen ve teknoloji, sosyal bilgiler ve Türkçe dersi ile ilişkilendirilebileceği söylenebilir. Yine bu yazı türlerinin çok olması dergilerin daha çok bilgi verici nitelikte yazılar olduğunu göstermektedir. Bu çalışmadan elde edilen bulgularda da Türkçe derslerinde ve diğer derslerde kullanılabilecek metinlere ve bölümlere yer verildiği görülmüştür.

Bulgular hikâye edici metinlerin de dergilerde fazlaca işlendiğini göstermiştir. Hikâye edici metinler arasında çizgi roman en fazla işlenen türdür. Çizgi roman öteden beri dergilerde çok işlenen bölümler arasında yer almıştır (Alabaş, 2018: 1781). Cumhuriyet dönemi çocuk dergilerinde macera ağırlıklı olan çizgi romanların günümüz çocuk dergilerinde eğitsel nitelik taşıdığı görülmektedir (Alabaş, 2018: 1781). Eski çocuk dergilerinde yer alan karmaşık resimler yerine, daha sade resimlerle bilgi vermek, değer kazandırmak, tarihi bir olayı vermek, biyografi yazısı gibi konuların çizgi roman haline getirilmiş hali bulunmaktadır. Bilimsel bir dergi ise bilimsel bir konu seçilmektedir. Bir değeri aktarmak için verildiyse ona göre bir konu seçilmiş ve aktarılmıştır (Diyabet Çocuk, 2018). Çizgi romanlarla çocukları bilgilendirmeye ve eğlenmeye yönelik birçok konu işlendiği görülmektedir (Gelişli, 2008). Çizgi romanlar sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, Türkçe, fen ve teknoloji dersinde kullanılabilir. Özellikle etkinlikler bölümünde bu içeriklere yer verilebilir. Karikatür daha önceki çalışmalarda

dergilerde fazlaca rastlanan bölümler arasında olduğu vurgulanmasına rağmen (Kavcar, 1999; Sürmeli ve Kaptan, 2011) çocuk dergilerinde çok işlenmemiştir.

Dergilerde şiir türüne az da olsa yer verildiği görülmüştür. Çocuk şiirine belli sayıda derginin yer vermesi dergiler için eksi sayılabilir. Çocukta estetik duyguları geliştirecek şiirlere daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. Az da olsa kullanılan şiir Türkçe dersinin birinci kademesinde örnek metin olarak kullanılabilir.

Bulgulara değerler eğitime yönelik yazılara çok yer verildiğini görülmüştür. Değer yazıları dergilerde her zaman işlenen bir türdür. Değerlerle ilgili yazılar hem bilgilendirici hem de hikâye edici yazılar olarak yayınlanmıştır. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, ulusal ve dinî bayramlarla günlerin, izlenerek o günlerin anlam ve önemiyle ilgili değerlerin işlendiği görülmüştür (Yalçın ve Aytaş, 2003). Yardımlaşma, iyilik ve tasarruf konuları işlenen değerler arasındadır. Önceki çalışmalarda dergiler; eğitim, edep, büyüklere saygı, küçüklere sevgi, genel davranış biçimleri, çalışmanın önemi kahramanlık öyküleri, vatan, millet, kültür ve tarih bilinci, bayrak sevgisi, Türk büyükleri, kahramanlık, milli ve dini bayramlar, dini bilgiler gibi değerleri işledikleri görülmüştür (Gelişli, 2008). Benzer bulgulara bu çalışmada da ulaşılmıştır. Bu bağlamda dergilerin değer aktarımında sorumluluk üstlendiği görülmektedir (Kansu-Yetkiner, Duman Yavuz ve Avşaroğlu, 2018: 58). Alabaş (2018: 1766) çalışmasında, çocukların sahip olması gereken ahlaki değerler, çocuklarda okuma kültürünü geliştirme ve genel kültür amaçlı bilgiler kazandırma gibi konuların işlendiğini tespit etmiştir (Alabaş, 2018: 1766). Benzer bulgulara bu çalışmada da rastlanmıştır. Çocuk dergileri, ilk çıktığı günden beri ve Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren toplumsal yapıya uygun eğitilmiş bir yeni nesil yetiştirme düşüncesine katkıda bulunmuştur (Alabaş, 2018: 1768; Gelişli, 2008: 568). Değer odaklı olan yeni MEB programında değerlerle ilgili bölüm ve metinler derslerde kullanılabilir. Değer yazıları ve bölümler Sosyal bilgiler, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde etkin bir şekilde kullanılabilir. Dergilerdeki bu yazıların aynı zamanda öyküleme yapmanın ötesinde kültürel değerlerin aktarımından da sorumlu olduğu görülmektedir (Kansu-Yetkiner, Duman vd. 2018).

Zekâ oyunları bulgulardan elde edilen başka bir temadır. Zekâ oyunları çocuk dergilerinde sık işlenen konular arasındadır (Gelişli, 2008: 570). En çok kullanılan zekâ oyununun labirent olduğu görülmektedir. Hemen her dergide labirent oyununa yer verilmiştir. Resimdeki ayrıntıyı bulma yine çok işlenen bir bölümdür. Sembol-şekil eşleştirme ve kelime bulma etkinliği zekalarını destekleyecek niteliktedir. Zekâ oyunları bazı dergilerde işlenen temaya uyarlanarak verilmiştir. Zekâ oyunları dergilerin eğiten, eğlendiren ve gelişimi destekleyen bir materyal olduğunu gösterir niteliktedir. Çocukların çok farklı türde zekâ gelişimlerini destekleyecek olan bölümler, seçmeli zekâ oyunları dersinde, matematik dersinde kullanılabilir.

Bulgulardan elde edilen başka bir tema ise etkinlikler bölümüdür. Boyama ve çizim en fazla işlenen etkinliktir. Malzemelerden kolay ürün yapma çocuklarda geri dönüşüm bilinci oluşturan, israf etme alışkanlıklarını kontrol eden, pratik zekalarının gelişimine yardımcı olan bir bölüm olarak görülebilir. Etkinliklerde verilen deney yapma bölümü fen ve teknoloji derslerinde etkili bir şekilde kullanılabilir. Çocuklar dergilerde verilen farklı türde etkinliklerden hoşlanır (Oğuzkan, 2000: 345). Dergilerde verilen farklı etkinlikler öğrencileri hem eğlendirecek hem de eğitim ve gelişimlerini destekleyecektir. Kullanılmayan malzemelerden ürün yapma çocuklarda üretkenliği geliştireceği, kullanılmayan malzemeleri kullanarak tasarrufu öğreteceği beklenebilir. Dergiler, eğitici ve eğlendirici özelliği etkinlik sayfalarında görülebilir (Balci, 2003: 340). Zekâ oyunları ve etkinlikler bölümü seçmeli derslerle, teknoloji ve tasarım dersleriyle ilişkilendirilebilir.

Bir diğer bölüm ise hemen her dergide bulunan okuyucu köşesidir. Eski çocuk dergilerinde mektuplardan oluşan bu bölüm dergilere olan ilginin de bir ispatıdır (Balci, 2003: 332). Günümüz çocuk dergilerinde bu bölüm fotoğraf ve okuyucu resimlerinden oluşmaktadır. Bu bölüm okuyucunun kendini dergilerde bulmasını sağlayabilir, dergiye olan bağlılığını artırabilir.

Türkiye'de yayınlanan çocuk dergilerinin içeriklerinde farklı yazı türlerine metin ve bölümlere yer verildiği görülmüştür. Yazı türlerinin dergilerin önemli bir bölümünü oluşturduğu görülmüştür. Metinler ve bölümlerin Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve seçmeli derslerdeki konularla ilişkilendirilebileceği görülmüştür. Okul derslerini dolaylı olarak destekleyen yazı ve bölümlerin ders içi ve dışı materyal olarak kullanılabilir türde olduğu görülmüştür.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İçerikler sadece tür olarak ele alınarak derslerle ilişkilendirilmiş ancak derslerde kullanılabilir nitelikte olup olmadığı ölçülmemiştir. Yapılacak yeni çalışmalar içeriklerin niteliklerini ölçmeye yönelik olabilir. İçerikler derslerle ilişkilendirilirken kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Yapılacak yeni çalışmalarda dergilerin içerikleri ve bölümleri derslerle ilişkilendirilirken daha sınırlı sayıda ders ya da konuya yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Alabaş, R. (2018). Çocuk haftası dergisi ve çocuk eğitimi açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(5): 1765-1784.
- Alpay, M. (1999). Türkiye’de Çocuk Yayınları. 2. *Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi* (haz. Bekir Onur). 6-8 Kasım 1998. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. 91-94.
- Balcı, A. (2003). Bir okuma materyali olarak çocuk dergileri ve Çocuklara Rehber. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13(13): 319-349.
- Balcı, A. (2014). Çocuklara Kıraat Dergisi. *Bilig/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 68, 25-42.
- Bayram, Y. (2005). Türk Edebiyatının İlk Çocuk Dergisi: Mümeyyiz (1869-1870). *Hece-Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, 10(104-105): 484-500.
- Ciravoğlu, Ö. (1997). *Çocuk edebiyatı*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- Dedeoğlu, H., Şahin, A. E., Ulusoy M. ve Ertem İ. S. (2011). Çocuk dergileri üzerine bir içerik analizi: Bilim çocuk ve National Geographic Kids. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9, 27-38.
- Demirel, Ş., Uludağ, Mehmet vd. (2010). *Edebî metinlerle çocuk edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dinçer, H. (2008). II Dünya savaşı yıllarında türkiye’de bir dergi: yurt ve dünya. *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 11(42).
- Ercan, A. N. ve Akpınar, Ş. (2014). Eski harfli bir çocuk gazetesi: Sadâkat/Etfâl. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 36,109-130.
- Gelişli, Y. (2008). Türkiye’de yayımlanan çocuk dergilerinin eğitim görüşlerinin incelenmesi. *Türk Halkları Edebiyatı II. Uluslararası Çocuk Edebiyatı Kongresi 1. Kitap*, 13-15 Kasım 2008. Bakü: Kafkas Üniversitesi. 567-573.
- Gelişli, Y. (2013). Çocuk dergilerinde millî kimlik ile ilgili değerlerin sunuluşu. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 82-96.
- Gönen, M. ve Kumru, Mehmet, Akyol, T. ve Topçu Z. (2011). Resimli çocuk kitaplarında ve çocuk dergilerinde yer alan etkinliklerin yaratıcılık boyutunun incelenmesi. 3. *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* (haz. Sedat Sever). 05- 07 Ekim 2011. Ankara: ÇOGEM Yayınları, 545-554.
- Kansu-Yetkiner, N., Duman, D., Yavuz Y. ve Avşaroğlu M. (2018). Erken cumhuriyet döneminden günümüze çocuk edebiyatındaki çevre odaklı kültürel sözcüklerin çevirisine niceliksel bir yaklaşım. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 29(2), 57-82.
- Kaptan, A. Y. Ve Sürmeli, K. (2011). Çocuk dergilerinde karşılaşılan tipografi sorunları ve çözüm önerileri. *İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi*, 1(2), 183-197.
- Karayazı, N. (2017). Cumhuriyet Dönemi Çeviri Çocuk Masallarında Kültürel Değişim (Eski Harfli Çocuk Yıldızı Dergisi Örneği). *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 6(5).
- Kavcar, C. (1999). 75 Yılda Türk Şiiri. 2. *Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi* (haz. Bekir Onur). 6-8 Kasım 1998. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi. 229-236.
- Küçet, E. (2008). Mizah ve Çocuk. *Türk Halkları Edebiyatı II. Uluslararası Çocuk Edebiyatı Kongresi 2. Kitap*, 13-15 Kasım 2008. Bakü: Kafkas Üniversitesi. 645-646.
- Küçük, S. (2010). İlk Türkçe çocuk dergileri ve (Çocuklara Mahsus Gazete). *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi (SEFAD)/Selçuk University Journal of Faculty of Letters*, 24, 221-257.
- Oğuzkan, F. (2000). *Çocuk Edebiyatı (6. Baskı)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sarıcı Bulut, S. ve Sarıkaya, M. (2018). Bizim mecmua’da akıl oyunları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1): 568-591.
- Sarıkaya, M. (2018). Selim Sırrı Bey’in (Tarcan) Sihhi Çocuk Oyunları. *Atatürk Dergisi* 7(1): 63-93.
- Sürmeli, K. ve Kaptan, A. Y. (2011). Çocuk dergilerinin grafik tasarımı. 3. *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* (haz. Sedat Sever). 05- 07 Ekim 2011. Ankara: ÇOGEM Yayınları. 577-584.
- Şahin, S. ve Beştaş, M. (2011). Dil Eğitiminde Çocuk Dergilerinin Yeri: Atasözleri ve Deyimler. 3. *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu* (haz. Sedat Sever). 05- 07 Ekim 2011. Ankara: ÇOGEM Yayınları. 499-508.
- Şimşek, H. (2001). XIX. Yüzyıl çocuk dergiciliği ve eğitsel işlevleri üzerine. *Milli Eğitim Dergisi*, 151, 1-9.
- Şimşek, H. (2002). *Tanzimat ve Mutlakiyet dönemi çocuk dergilerinin eğitim açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Gürel, Z., Temizyürek, F. ve Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Yıldız, Zafer (2012). Diyanet Çocuk Dergisinin Din Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 367-390.
- Uzuner Yurt, S. (2011). Çocuk yayınları. *Kuramdan uygulamaya Çocuk Edebiyatı*. Ed. Şimşek Tacettin. Grafiker Yayınları: Ankara. 67-76.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (2003). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldız, Z. (2012). Diyanet Çocuk Dergisinin Din Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 367-390.

Uzuner, Y. S. (2011). Çocuk yayınları. *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı*. Ed. Şimşek Tacettin. Ankara: Grafiker Yayınları.

İçerik Analizi Yapılan Dergi Listesi

- 7'den 70. (Ocak 2018). Sayı:14. İstanbul: BRG Yayın Reklam.
- Araştırmacı Çocuk. (Ocak-Şubat 2018). Sayı:22. Ankara: Araştırmacı Çocuk Yayın ve Danışmanlık.
- Ayasofya Çocuk. (Nisan 2018). Sayı:91. Sayı-5- Ocak 2018küçük
- Beyza. (Şubat 2018). Sayı:195. İstanbul: Asya Basın Yayın.
- Bilge Çocuk Nisan 2018. İstanbul, Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı.
- Bilim Çocuk. (Nisan 2018). Sayı:124. Ankara: TÜBİTAK.
- Bizim Bahçe Dergisi. (Mayıs 2018). Sayı:153. İstanbul: Erkam Yayın San.
- Bizim Gezegen. (Nisan-Mayıs 2018). Sayı:2. İstanbul: Gezegen Basım San.
- Can Kardeş. (Nisan 2018). Sayı:339. İstanbul: Yeni Asya Gazetecilik.
- Çamlıca Çocuk. (Mayıs 2018). Sayı:27. Çamlıca Basım Yayın.
- Çekmeköy. (Nisan 2018). Sayı:25. Çekmeköy Belediyesi.
- Diyanet Dergi. (Mayıs 2018). Sayı:454. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Gazi çocuk. (2018). Sayı:2. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi.
- Kumbara. (Nisan 2018). Sayı:30. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Marvel Süper Kahramanlar. (Nisan-Mayıs 2018). Sayı:55. İstanbul: Panini Medya Yayıncılık.
- Mavi Kırılma. (Mayıs 2018). Sayı:218. Yeşilay.
- Minika GO Nisan 2018, Sayı 16, İstanbul, Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık Anonim Şirketi.
- NG KİDS. (Nisan 2018). İstanbul: Grup Medya ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.
- Osmanlı Çocuk. (Ocak 2018). Sayı:7. İstanbul.
- Öncü Çocuk. (Ocak Şubat, Mart 2018). Sayı:85. Ankara: TSE.
- Panini Çocuk. (Nisan 2018). İstanbul: Panini Medya Yayıncılık.
- Semer kand Çocuk. (Nisan 2018). Sayı:218. İstanbul: Semer kand Basım Yayın Dağıtım.
- Sevgi Bir Kuş. (2017). Sayı:6. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Sincap. (2017). Sayı:4. Orman Genel Müdürlüğü.
- Siyer Çocuk. (Nisan, Mayıs, Haziran 2018). Sayı:06. İstanbul.
- Somuncubaba. (Nisan 2018). Sayı:210.
- STAR WARS. (Mart-Nisan 2018). Sayı: 27. İstanbul: Panini Medya Yayıncılık.
- STEM & Maker Junior. (Ocak 2018). Sayı:5. İstanbul: Pusula 20 Teknoloji ve Yayıncılık.
- STEM & Maker. (Nisan 2018). Sayı:17. İstanbul: Pusula 20 Teknoloji ve Yayıncılık.
- SÜPER PENGUEN. (Mayıs 2018). Sayı:42. İstanbul: Canavar Lisans Medya.
- Şeker Çocuk. (Mart-Nisan-Mayıs 2018). Sayı:204.- Şekerbank.
- TRT Çocuk Dergisi. (Nisan 2018). Sayı:91. TRT: İstanbul.
- Türkiye Çocuk. (Mayıs 2018). Sayı:1095. İstanbul: İhlas Gazetecilik A.Ş.
- Uçurtma. (Şubat-Mart 2018). Sayı:21. İstanbul: Halkevleri Derneği İstanbul Şubesi.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Children's book publishing, children's magazine, encyclopedia, cartoons, theater, consists of many different types such as e me since. The children's magazine, which provides information in a fun way, has an important place among these species (Sürmeli & Kaptan, 2012; Karayazı 2017). Journals that contribute to the education of the child (Yıldız, 2012) contain different kinds of texts and visuals suitable for children's development and education levels (Ercan and Akpınar, 2014). Thanks to educational articles (Şahin & Beştaş, 2011) and rich content, it provides information and culture acquisition by meeting the learning needs of children (Oğuzkan, 2000; Yurt, 2011).

Children's magazines, whose target audience are students, serve as an educational material that supports the school (Balıcı, 2003). It aims to contribute to reading, writing, and learning of children attending school (Gelişli, 2008). Yalçın and Aytaş (2003) emphasize that the contents of the journal should be planned in a way that will be in line with the lessons and subjects in the school, and that the information and materials that will help the subjects in the school are covered. In this way, journals, in addition to those learned in school and professional life, provide complementary information, entertains the function of entertaining (Şimşek, 2001).

There are various articles in different journals (Oğuzkan, 2000). The articles on the field of education (Balıcı, 2014) include innovations in education, children's education (Gelişli, 2013), moral values, articles that will improve the reading culture, and articles on general culture (Alabaş, 2018). Informative texts, encyclopedic information (Şahin & Beştaş 2011), topics that process values, moral texts (Bayram, 2005), geography, history, science and technology (Dedeoğlu & Şahin et al. 2011), articles and animal introduction articles (Şahin and Beştaş, 2011). There are literary genres such as stories and poems (Alpay, 1999; Balıcı, 2003; Şahin & Beştaş, 2011; Karayazı, 2017). Children's magazines have a cartoon and comic book sections that draw the attention of readers (Kavcar, 1999; Oğuzkan, 2000; Kücet, 2008; Sürmeli and Kaptan, 2011). Comic strips have an important place among these species. It carries out the function of giving information and having fun on different subjects via comic books (Gelişli, 2008).

Journals are a kind of publication that likes children with different kinds of content (Kücet, 2008). Magazines have been able to attract the attention of children since the day they first came out with their rich content. In time, although the contents of the magazine have changed according to needs and trends, it has continued to appear with similar content until today. It is possible to talk about similar contents in the first journals which are present in children's magazines. Children's magazines made it easier to reach their educational objectives with the content they have (Balıcı, 2014).

The magazines focused on the education and entertainment of the children of education age (Şimşek, 2001) and tried to provide their social, cultural, and emotional development (Gelişli, 2008). What makes journals effective in education is that the contents are species that appeal to children and that it presents them in an attractive way. These contents fulfill both the fun and the learning function (Yalçın & Aytaş, 2003). It helps children to be informed and cultured in different fields with different kinds of writings. It also supports children's development (Kaptan & Sürmeli, 2011). These different contents can be related to many subjects related to the students' courses in school age and can be used as auxiliary material in the courses. In this research, the following questions were sought:

- 1- What types of content are available in children's magazines published in Turkey?
- 2- Content in children's magazines published in Turkey, which of course can be associated with?

2. Method

In the study, document analysis method including analysis of written materials was used (Yıldırım & Şimşek, 2011). In order to examine the data obtained from children's magazines more closely and to reach the concepts and themes explaining these data, a content analysis approach was applied (Yıldırım & Şimşek, 2011).

Web pages to reach the children's magazine in Turkey, shopping sites, markets, institutions that belong to the magazine's newsstand and magazine investigated have been identified. The journals were identified with the same channels. As a result of the screening, 34 different children's magazines were reached. In the study, early child magazines were excluded. Any of the journals' January, February, March, April, May, and June 2018 were analyzed.

In this section, the findings obtained from the study are included. The themes obtained from the coding are collected under the headings. Firstly, the code table is given. Themes and sub-themes are specified in the code

table of the theme. Writing types, intelligence games, activities, reader corners, and answers to the previous issues, a total of five themes, including banners and posters, were obtained.

3. Findings, Discussion and Results

In this study, the contents of children's journals and their relation with the courses were examined. It was seen that there were different types of writing and chapters that could be used in courses, especially in the informative writing style. It is seen that the types of journals and sections in journals can be related to science and technology, social sciences, Turkish, physical education, religious culture and ethics and elective courses, and the contents of the journals can be used as materials in these courses.

It was seen that the most commonly studied type of writing was informative writing. It has been seen that promotional articles have an important place among informative articles that handles many different types of subjects (Şahin & Beştaş, 2011). Among the introductory articles, it was seen that the most studied subject was animals. Animals were handled with interesting aspects and included with rich visuals. Since the first children's magazines, articles that describe animals have been written (Oğuzkan, 2000; Gelişli, 2008). Blurb is also the kind of country- and social information and articles about the city can be attributed to both Turkish courses. Space, technology, inventions, writings about plants and fruits can be related to science lessons and can be used in these courses have been found to be related to the content.

It was seen that children's games were included in the articles. Another article that can be associated with games is sports articles (Gelişli, 2008). These articles are supported with plenty of pictures to make it more interesting. Games and sports writings can be associated with the 1st level and physical education course. This month in the history of the museum and the museum introductions to the child's desire to know the past was written in magazines. Texts and chapters of this type can be associated with the social sciences course.

In the findings, another type of writing is biography. It can be said that it is a correctly chosen type of writing for children who are in the age of care. Biography writings are frequently used in historical figures. In this respect, it can be said that biographies can be used both in social studies and Turkish lessons. Biographies of scientists can be used in science and technology courses.

In the findings, it was seen that the trial, letter and journal types were under-treated. The absence of much of these articles can be explained by the mental development of children. Giving more space to these types of abstracts, which are more abstract, indicates that the child's developmental characteristics are taken into consideration.

The findings showed that proverb and idioms were included. In his study, Şahin & Beştaş (2011) found that some journals do not include proverbs and sayings. In today's children's magazines, it is seen that statements and proverbs are given more space. Idioms and proverbs are usually given in the form of brief explanations. Besides, it is seen that it is given in the form of stories and comics (Can Kardeş, 2018). Idioms and proverbs can be used in the Turkish language. The processed format in journals can be used more in the event section.

Ads are among the informative writing types in the program. Ads are reported among the informative texts due to their ability to communicate and give information. It has been seen that the majority of the advertisements in children's journals are related to education and activities, and there is very little space for consumption ads. In this respect, it can be said that it attaches importance to education and culture. Again, it was seen that there were products belonging to the publishing house or media company in which the magazine belongs. This can be said to be a natural thing. The activities carried out by the institution or municipality in the institutional magazines are included (Gazi, 2018; Büyük Çekmeköy, 2018: 25). Some of the company's own company or TV has made an advertisement for the event (Minika GO, 2018: 16). It is seen that an interesting animal (Bilim Çocuk, 244), a singer or a toy poster is included. (Gönen, Kumru et al., 2011) in the study of the characters who gave the magazine the name of the adventures, posters, line, animated characters have been found that the ads adorned with the products. Ads can be used for sample and information purposes in the activity sections of the textbooks.

It can be said that the types of writing in the informative writing genres are an important source for the courses. It can be said that the information given in different subjects can be related to science and technology, social studies and Turkish lesson. Again, the fact that these types of writings mostly shows that the journals are more informative texts. In the findings obtained from this study, it is seen that texts and sections which can be used in Turkish courses and other courses are included.

The findings showed that the narrative texts were also extensively processed in journals. Among the narrative texts, the comic book is the most processed genre. It is seen that comic books which are adventure-oriented in children's magazines in the Republican era have educational quality in children's magazines (Alabaş, 2018). It is seen that there are many subjects about informing children with comics and entertaining (Gelişli, 2008). Comic books Social studies, religious culture and ethics can be used in Turkish, science and technology courses. In

particular, these activities can be included in the activities section. Although it was emphasized that cartoons were among the most common sections in magazines in previous studies (Kavcar, 1999; Sürmeli & Kaptan, 2011), they have not been studied much in children's magazines.

It has been seen that there is a small amount of poetry in journals. A certain number of journals in children's poetry may be considered negative for magazines.

It has been seen that the articles about values education are given a lot. The articles about the values were published as both informative and narrative articles. April 23 National Sovereignty and Children's Day, the national and religious holidays, the days of the day, followed by the values and significance of the values were seen (Yalçın & Aytaş, 2003). Assistance, goodness and saving are among the values. Alabaş (2018) in his study, children have to have moral values, children to improve the culture of reading and gaining information for general cultural purposes has been identified such as (Alabaş, 2018). Similar findings were found in this study. Gelişli, (2008). In the new MEB program which is value-oriented, the chapters and texts related to the values can be used in courses. Value writings and chapters Social studies can be used effectively in Turkish, Religious Culture and Moral Knowledge courses. These articles in journals also appear to be responsible for the transmission of cultural values beyond storytelling (Kansu-Yetkiner, Duman, et al. 2018).

Intelligence games is another theme obtained from the findings. Intelligence games in children's magazines are among the subjects frequently addressed (Gelisli, 2008). It is seen that the most used intelligence game is maze. Labyrinth game is given in almost every magazine. Finding the detail in the picture is still a very processed section. The symbol-shape matching and word-finding activity is supportive of their intelligence. The departments, which will support the development of many different kinds of children's wit, can be used in the mathematics course in the elective intelligence class.

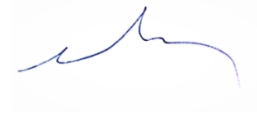
Another theme obtained from the findings is the activities section. Painting and drawing, making it easy product, experimenting shows a section of the activities performed. Children enjoy different types of activities given in magazines (Oğuzkan, 2000). Magazines, educational and entertaining features can be seen in the activity pages (Balci, 2003). Intelligence games and events can be associated with science and technology elective courses, technology and design courses.

Another section is the reader corner in almost every magazine. This section, which consists of letters in old children's magazines, is also proof of interest in magazines (Balci, 2003). In today's children's magazines, this section consists of photographs and readers' pictures. This section can help the reader to find himself in magazines and increase his loyalty to the magazine.

Different types of children's magazines published in Turkey were found to be text and education section with tools. It is seen that the texts and departments can be used a material in Science and Technology, Social Studies, Turkish, Religious Culture and Moral Knowledge, Physical Education and elective courses. It was discussed that articles and departments that indirectly support the school courses can be used as in-class and external materials. In the new studies, the contents and sections of the journals can be used by associating them with the courses.

ETİK BEYANNAME

Yapılan bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel ve etik kurallara tüm araştırmacılar tarafından uyulmuş, farklı eserlerden yararlanması durumunda atıfta bulunulmuş, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmamış, araştırmanın tamamı veya bir kısmı farklı bir akademik yayın platformunda yayınlılmak üzere gönderilmemiştir. Tüm bu durumlardan araştırmada ismi bulunan yazarların bilgisi olduğunu ve gerekli kurallara uyulduğunu beyan ederim. 24/05/2020

Fatih TANRIKULU

Araştırmanın Sorumlu Yazarı